

*Załącznik
do Uchwały Zarządu BS
nr 41/2023 z dnia 24-05-2023 r.*

*Zatwierdzono:
Uchwała nr 15/2023
Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w
Międzyrzeczu Podlaskim
z dnia 25 maja 2023 r.*

Informacje
dotyczące adekwatności kapitałowej podlegające ujawnieniom
Banku Spółdzielczego w Międzyrzeczu Podlaskim
na dzień 31.12.2022 roku

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.....	3
II.	Informacje ogólne o Banku.	4
III.	Najważniejsze wskaźniki art. 447 Rozporządzenia.	5
IV.	Opis systemu zarządzania.....	7
1.	Opis systemu zarządzania ryzykiem.....	7
2.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem	18
3.	Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku.....	22
4.	Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.....	22
V.	Opis polityki wynagrodzeń.....	24
VI.	Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.....	27
VII.	Informacja na temat ryzyka operacyjnego.....	27
VIII.	Informacja na temat ryzyka płynności.....	30
IX.	Zarządzanie konfliktami interesów.....	44
X.	Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym.....	46
XI.	Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR.....	46
1.	Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań	46
2.	Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.	50
3.	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.50	50
4.	Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c).....	51
XII.	Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych	52

I. Wstęp.

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmienionym przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r., (zwanym dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej, dokonuje ujawnienia w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, w zakresie, o którym mowa w ust. 2, według stanu na 31 grudnia 2021 r.
2. Bank jako instytucja mała i niezłożona oraz instytucja nienotowana, zgodnie z zakresem informacji podlegających ujawnieniu, określonym na podstawie z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia CRR, dokonuje ujawnienia najważniejszych wskaźników, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia 575/2013 według wzoru określonego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. – Tabela Wzór EU KM1.
3. Ujawnienie zawiera także informacje podlegające publikacji na podstawie art. 111a ust 4 Ustawy Prawo Bankowe, Rekomendacji M (rekomendacja 17) dotyczących ryzyka operacyjnego, Rekomendacji P (rekomendacja 18) dotyczących ryzyka płynności, Rekomendacji Z (rekomendacja 13.6) dotyczących informacji na temat sposobu zarządzania konfliktami interesów.
4. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
  - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
  - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
5. W przypadku pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne, Bank ogłasza przyczyny odstąpienia od ogłoszenia informacji oraz ujawnia ogólne dane z tego zakresu.
6. Informacje podlegające ogłaszaniu opracowywane są na podstawie danych sprawozdania finansowego.
7. Zgodnie z art. 19 Rozporządzenia 2021/637 Bank informuje, że:
  - 1) pełna nazwa Banku to: Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim,
  - 2) kod LEI Banku to: 259400GBVDZR6NIDL560,
  - 3) ilościowe dane pieniężne ujawnione w niniejszym Raporcie prezentowane są z dokładnością odpowiadającą tysiącom PLN, a dane ilościowe ujawniane w formie odsetka wyrażone zostały zgodnie z jednostką, z zastosowaniem minimalnej dokładności odpowiadającej czwartemu miejscu po przecinku,
  - 4) Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości,

- 5) Bank nie posiada jednostek zależnych i nie podlega konsolidacji dla celów księgowych ani konsolidacji ostrożnościowej – mając powyższe na uwadze dane zawarte w niniejszej Informacji sporządzone są na podstawie danych jednostkowych.
8. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w następujących dokumentach:
  - 1) Informacji dodatkowej sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim za okres od 01.01.2022 do 31.12.2022 r.,
  - 2) Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022 r. które są dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centrali Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim.

II. Informacje ogólne o Banku.

Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim został założony w 1925 r. jako Kasa Stefczyka - Spółdzielnia z Odpowiedzialnością Nieograniczoną. W kwietniu 1945 roku Kasa Stefczyka - Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością przekształcona została w Bank Spółdzielczy z odpowiedzialnością ograniczoną w Międzyrzecu Podlaskim. W kolejnych latach wielokrotnie była zmieniana nazwa Banku: od 1 stycznia 1950 roku funkcjonowała Gminna Kasa Spółdzielcza, w 1957 roku Gminna Kasa Spółdzielcza stała się Kasą Spółdzielczą w Międzyrzecu Podlaskim, następnie Spółdzielnią Oszczędnościowo-Pożyczkową Kasa Spółdzielcza, by w roku 1962 przyjąć nazwę Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim pod którą funkcjonuje do dziś.

Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim działa w oparciu o Statut, przyjęty Uchwałą Walnego Zebrania Przedstawicieli w dniu 29-06-2020 r, wprowadzony do KRS, zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.

Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim działa na terenie województwa lubelskiego oraz powiatów sąsiadujących tj. powiatu łosickiego, siedleckiego i siemiatyckiego.

Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank został wpisany do rejestru sądowego Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy KRS nr 0000133921.

W 2022 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

- 1) Oddział Międzyrzec Podlaski, ul. Warszawska 22, pełniący rolę Centrali,
- 2) Punkt Kasowy nr 1 – Międzyrzec Podlaski, ul. Wyszyńskiego 7,
- 3) Punkt Kasowy nr 2 – Międzyrzec Podlaski, ul. Partyzantów 59D,
- 4) Oddział Drelów, Plac Bankowy 2,
- 5) Oddział Komarówka Podlaska, ul. Ks. Rudnickiego 3,
- 6) Oddział Kąkolewnica, ul. Lubelska 6,
- 7) Oddział Konstantynów, ul. Janowska 27.

Bank Spółdzielczy w Międzyrzecu Podlaskim oznakowany jest numerem REGON 000501794, numerem NIP 538-000-30-58 oraz numerem kodu bankowego 80390006. Działalność Banku została sklasyfikowana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD2007) jako pozostałe pośrednictwo pieniężne 6419Z.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., ponadto Bank przynależy do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Podstawą prawną prowadzonej przez Bank działalności są:

- Ustawa Prawo Bankowe,
- Ustawa Prawo Spółdzielcze,
- Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji,
- Statut Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim.

Pozostałe szczegółowe informacje z zakresu obejmującego dane ogólne o Banku, zgodnie z art. 111a ust.1 Ustawy Prawo bankowe, potencjał kapitałowy, władze Banku, jednostki organizacyjne Banku, dane o zatrudnieniu, obrót, wynik finansowy, podatek dochodowy, wskaźnik ROA, zawarte są w Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim za okres 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

III. Najważniejsze wskaźniki art. 447 Rozporządzenia.

Bank w okresach rocznych dokonuje ujawnia najważniejszych wskaźników, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. według wzoru określonego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. – Tabela Wzór EU KM1.

Tabela 1. Najważniejsze wskaźniki według wzoru EU KM1

		a	b	c	d	e
		T (IV kw.2022)	T-1 (III kw.)	T-2 (II kw.)	T-3 (I kw.)	T-4 (IV kw. 2021)
Dostępne fundusze własne (kwoty)						
1	Kapitał podstawowy Tier I	32 765 tyś. zł.				
2	Kapitał Tier I	32 765 tyś. zł.				
3	Łączny kapitał	32 765 tyś. zł.				
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem						
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	205 010 tyś. zł.				
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	15,9820				
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	15,9820				
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	15,9820				

Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)					
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)					
EU-7C	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)					
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000				
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000				
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)					
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)					
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	Zawieszony				
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)					
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)					
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000				
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000				
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	7,9820				
Wskaźnik dźwigni						
13	Miara ekspozycji całkowitej	440 274 tys. zł.				
14	Wskaźnik dźwigni (%)	7,4419				
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)					
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)					

EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000				
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)					
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000				
Wskaźnik pokrycia wypływów netto*						
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	109 240 tyś. zł.				
EU-16a	Wypływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	42 620 tyś. zł.				
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	5 027 tyś. zł.				
16	Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	37 594 tyś. zł.				
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	290,5805				
Wskaźnik stabilnego finansowania netto						
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	374 350 tyś. zł.				
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	216 939 tyś. zł.				
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	172,5600				

*-Bank jako uczestnik systemu ochrony instytucjonalnej jest zwolniony z indywidualnego spełniania wymogu pokrycia płynności

IV. Opis systemu zarządzania.

1. Opis systemu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku w 2022 r. odbywało się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Międzyrzeczu Podlaskim” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest również zgodna z założeniami „Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym” oraz „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Międzyrzeczu Podlaskim na lata 2020-2024”.

Strategie podlegają corocznemu przeglądowi i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem w Banku jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, w tym Polityką kapitałową, Planem ekonomiczno - finansowym, a także Politykami w zakresie zarządzania ryzykiem:

1. Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym,
2. Polityką zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
3. Polityką zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,

4. Polityką zarządzania ryzykiem operacyjnym,
5. Polityką zarządzania ryzykiem płynności,
6. Polityką zarządzania ryzykiem biznesowym,
7. Polityką zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
8. Polityką zarządzania ryzykiem walutowym,
9. Polityką zgodności.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami regulują Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

System zarządzania ryzykiem powinien opierać się na kompleksowych informacjach uzyskanych na podstawie identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka w Banku.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

W celu ułatwienia procedury przeglądu i podejmowania decyzji oraz zapobiegania decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać ryzyko, Bank powinien zapewnić skuteczne przekazywanie informacji na temat ryzyka. W tym celu należy przekazać informacje na temat polityki w zakresie ryzyka oraz stosowne dane na jego temat (np. o ekspozycjach i kluczowych wskaźnikach ryzyka), zarówno horyzontalnie w obrębie Banku, jak i w górę oraz w dół hierarchii służbowej.

Organizowanie i nadzorowanie systemu informacyjnego w zakresie poziomu ryzyka zapewniającego Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym osobom kierującym Bankiem dopływ informacji, w odpowiedniej postaci i na czas realizowane jest przez Prezesa Zarządu.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji,
2. Identyfikację i ocenę ryzyka,
3. Limitowanie ryzyka,
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka,
5. Raportowanie,
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2. dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3. podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4. działania organizacyjno-proceduralne.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.
3. Bank ustala limity zaangażowania dostosowane do limitów strategicznych (ogólnego poziomu ryzyka) określonych przez Radę Nadzorczą w Strategii działania.
4. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.
5. Z uwagi na specyfikę inwestycje finansowe Banku cechuje wysokie bezpieczeństwo. Bank dywersyfikuje portfel inwestycji, przyjmując zasadę że ponad 80% inwestycji to inwestycje w instrumenty nie podlegające pod zapisy Rekomendacji B Komisji Nadzoru Finansowego, to jest inwestycje w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego.

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
  - 1) ryzyko pojedynczej transakcji,
  - 2) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
  - 1) wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych,
  - 2) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank,
  - 3) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
  - 4) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów,
  - 5) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie

- systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku,
- 6) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
  - 7) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
  - 8) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
- 1) dywersyfikacja kredytów,
  - 2) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących z Bankiem,
  - 3) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowani i dużych zaangażowań,
  - 4) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - 5) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
  - 6) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
  - 7) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych.
  - 8) analiza wpływu bancassurance na ryzyko kredytowe.
4. Bank posiada Politykę ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i Politykę detalicznych ekspozycji kredytowych.
5. W celu ograniczania skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zatwierdza optymalne wskaźniki dotyczące:
- 1) kredytów detalicznych,
  - 2) ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Działania organizacyjno-proceduralne:

1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Decyzja kredytowa, która spowoduje znaczące przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy wymaga dodatkowo opinii Zespołu RA. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Zespół RA.
2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu. Natomiast nadzór nad działalnością kredytową sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych, co zapewnia rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje na poziomie Zarządu.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym i ryzykiem inwestycji.
4. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem inwestycjami finansowymi sprawuje Wiceprezes ds. Finansowo – Księgowych.
5. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem inwestycji finansowych pełni Prezes Zarządu (członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym).
6. Zarząd zatwierdza zasady oceny ryzyka:

- 1) Indywidualnej oceny ryzyka instrumentu przed podjęciem decyzji o inwestycji, w tym analiza ryzyka kontrahenta,
  - 2) Zasady monitorowania inwestycji,
  - 3) Zasady wyceny instrumentów finansowych,
  - 4) Zasady oceny ryzyka portfela inwestycji.
7. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
  8. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się również pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych na podstawie raportów sporządzonych przez Zespół ds. analiz i ryzyka. Raporty dotyczące koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji zagrożonych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przyjmowania założeń do planu rzeczowo – finansowego oraz podczas przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Ryzyko płynności i finansowania:

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
  2. podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
  3. utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.
-
1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
  2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
  3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
    - 1) płynności,
    - 2) bezpieczeństwa,
    - 3) rentowności.
  4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu

- ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
2. podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
  3. codzienna realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.
1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:
    - 1) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
    - 2) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
    - 3) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
    - 4) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
    - 5) przestrzeganiu ustalonych limitów,
    - 6) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
  2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
    - 1) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
    - 2) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
    - 3) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
    - 4) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
    - 5) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
    - 6) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
    - 7) zmianę strategii kredytowej.
  3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
    - 1) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
    - 2) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
    - 3) marże realizowane na poszczególnych produktach,
    - 4) strategię działania i rozwoju Banku.
  4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
  5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określone w Strategii działania Banku.
  6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
  7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. Do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz na kontroli ryzyka opcji klienta i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego.

Ryzyko walutowe:

Głównym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% uznanego kapitału, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego zgodnie z Rozporządzenie 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Na rynku walutowym Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
5. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.

6. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą oraz osób prywatnych pracujących za granicą.
7. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
8. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut).
9. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
10. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
11. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
12. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca. Bank o znacznej skali działalności walutowej - to bank, w którym został spełniony co najmniej jeden z poniższych warunków:
  - a) w okresie ostatnich 12 miesięcy z tytułu ryzyka walutowego tworzony był wymóg kapitałowy w co najmniej dwóch następujących po sobie dniach roboczych:
  - b) udział w okresie dwóch kolejnych miesięcy, aktywów lub pasywów w danej walucie obcej przekraczał 5% sumy bilansowej banku lub udział sumy aktywów lub pasywów we wszystkich walutach obcych przekraczał 10% sumy bilansowej banku;
  - c) udział wartości bezwzględnej wyniku z pozycji wymiany w okresie ostatnich 12 miesięcy do całkowitych przychodów operacyjnych w okresie ostatnich 12 miesięcy przekracza 3%.
(W kalkulacji wskaźnika należy posługiwać się kategoriami użytymi w sprawozdaniu Finrep 02.00 Rachunek zysków i strat według formuły: $|(FXX0091N) \text{ Zyski lub straty. Różnice kursowe}| / [(FXX0123N) \text{ Przychody. Całkowite przychody operacyjne}]$

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Celem nadrzędnym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Poprzez akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) rozumie się w zakresie realizacji niniejszej Strategii utrzymanie poziomu łącznej rocznej straty operacyjnej brutto w wysokości nie przekraczającej 30 % wymogu kapitałowego (BIA) na ryzyko operacyjne.

Cel strategiczny jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym, t.j:

1. określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2. prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. zarządzanie kadrami,
5. określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego,
8. weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku ze regulacjami zewnętrznymi.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa:

Bank wykorzystując w szeroki sposób posiadane zasoby informatyczne, stale dąży do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa posiadanej infrastruktury teleinformatycznej oraz gromadzonych danych. Jednocześnie Bank stawia sobie za cel wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań odpowiadających oczekiwaniom klientów Banku w zakresie prowadzenia obsługi z wykorzystaniem kanałów elektronicznego dostępu.

Ryzyko biznesowe:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego Banku jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym, oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym obejmuje:

1. Analizę otoczenia gospodarczego, regulacyjnego, konkurencyjnego, demograficznego itp., stanowiącą podstawę budowy założeń do planu ekonomiczno-finansowego oraz założeń testów warunków skrajnych,
2. Sporządzanie Strategii działania i planu rocznego,
3. Analizę spójności planu i polityk w zakresie zarządzania ryzykami ze strategią,
4. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego, opartych na analizie zmienności otoczenia makro i mikroekonomicznego Banku,
5. Weryfikację planowanych działań Banku, w celu realizacji zakładanego wyniku finansowego, w tym ewentualna korekta planu,

6. Ocenę ryzyka biznesowego tj. monitorowanie realizacji planu zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej, odchylen od realizacji planu oraz ocena ich przyczyn.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności):

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Zwiększanie wysokości funduszy własnych,
2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i Tier II,
3. Odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
4. Optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym.

Długofalowe cele kapitałowe

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
  - 1) dąży do posiadania funduszy własnych Banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie określonym w Strategii działania.
  - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
    - a) fundusz udziałowy - maksimum 10 %,
    - b) pozostałe fundusze łącznie - minimum 90 %;
  - 3) przeznacza co najmniej 90 % wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych Banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
    - a) Strategią rozwoju Banku,
    - b) bieżącą adekwatnością kapitałową Banku,
    - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
    - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
    - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej.
  - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5 % funduszu udziałowego, nie przekroczyła 30 % funduszu udziałowego Banku;
  - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 8 % do maksymalnie 10 % funduszy własnych Banku.

Ryzyko braku zgodności:

Ryzyko braku zgodności należy rozumieć jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych, w tym zasad ładu korporacyjnego.

Podstawowy zadaniem związanym z realizacją Polityki braku zgodności jest uzyskanie stanu w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przyjętymi przepisami prawnymi, regulacjami wewnętrznymi, a także standardami rynkowymi.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

1. zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
2. wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych;
3. zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku;
4. minimalizowanie negatywnych skutków nieprzestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania;
5. dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych;
6. wprowadzanie zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o regulację Komisji Nadzoru Finansowego, wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.

2. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

1. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony (poziomach):
  - 1) **pierwsza linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku zaliczane przez Bank do pierwszego poziomu (w tym jednostki biznesowe lub jednostki wsparcia, np. odpowiedzialne za rozliczanie transakcji), stosujące mechanizmy kontroli ryzyka oraz odpowiednie mechanizmy kontrolne zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
  - 2) **druga linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, w tym Stanowisko analiz ryzyk, planowania i sprawozdawczości oraz inne komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie (linii obrony), odpowiedzialne za niezależną: identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), obejmujące również składanie propozycji koniecznych działań,

- 3) **trzecia linia obrony** - którą stanowi audyt wewnętrzny, realizowany przez SSOZ BPS.
2. Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegające na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony;
  - 2) w ramach drugiej linii obrony zachowana jest niezależność między komórką ds. zarządzania ryzykiem, a komórką ds. zgodności;
  - 3) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony, przy czym kompetencje w przedmiotowym zakresie posiada jednostka zarządzająca Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Organy Banku w tym Zarząd, Rada Nadzorcza i jej Komitet Audytu, biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami ryzyka, oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów, a także podejmowanie niezbędnych działań w reakcji na stwierdzony nadmierny poziom narażenia na ryzyko.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko). **Komitet Audytu** nadzoruje w sposób bieżący skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem.
Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.

Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.

3. **Prezes Zarządu** nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach systemu zarządzania ryzykiem działalność: Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności, Zespołu ds. analiz i ryzyka, Zespołu ds. monitoringu i wiarygodności trudnych.

W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji Zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych.

4. **Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności** opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.

5. **Zespół ds. analiz i ryzyka** jest niezależny (ale nie odizolowany) od jednostek biznesowych i jednostek wsparcia, w których kontroluje ryzyko, usytuowanych na pierwszym poziomie. Współdziała z jednostkami biznesowymi i jednostkami wsparcia, tak aby przyczynić się do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie, iż pracownicy Banku -stosownie do ich zakresu obowiązków - są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem. W zakresie realizacji swoich zadań:

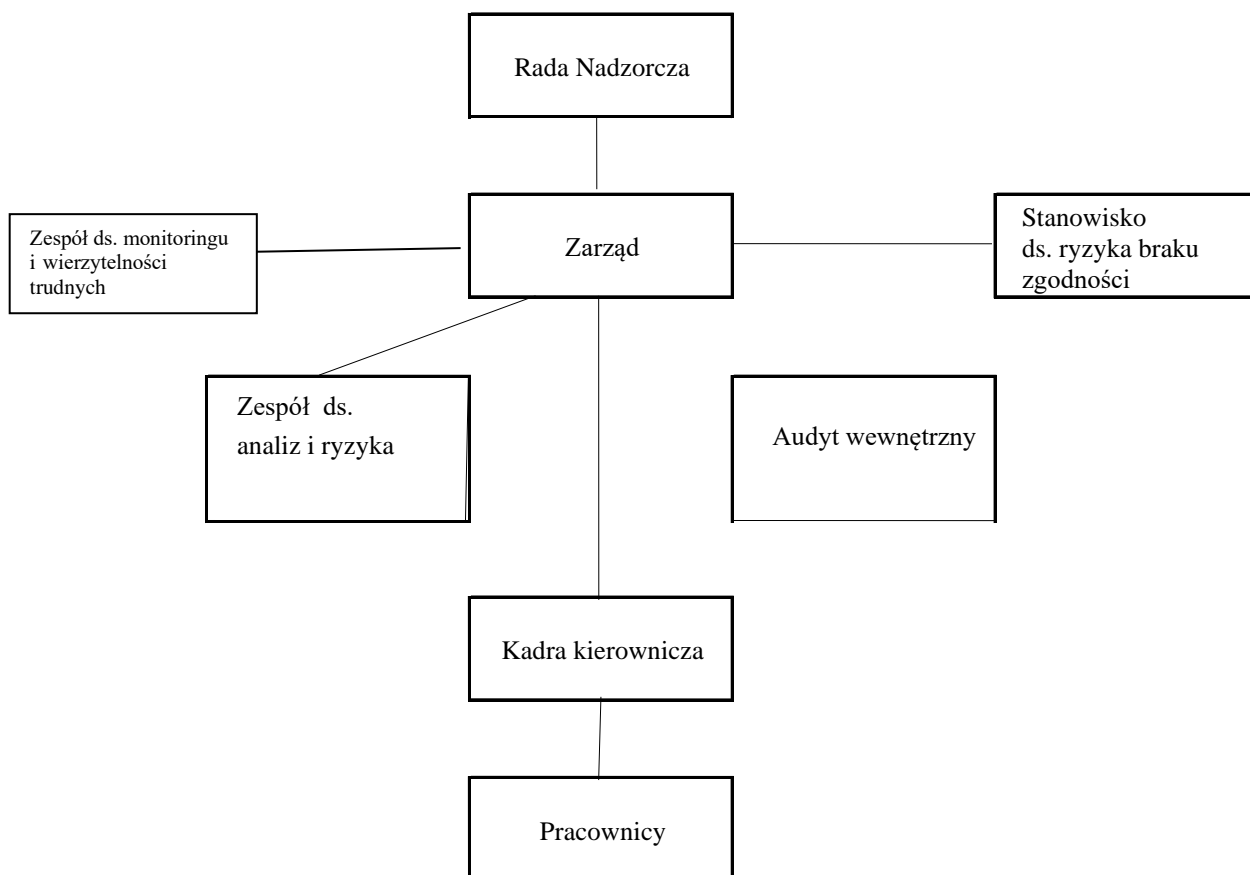
- 1) aktywnie uczestniczy w opracowaniu strategii zarządzania ryzykiem oraz określaniu apetytu na ryzyko;
- 2) uczestniczy w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem;
- 3) dokonuje oceny strategii zarządzania ryzykiem, w tym celów do realizacji zaproponowanych lub opiniowanych przez jednostki biznesowe oraz przedstawia opinię radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku, przed zatwierdzeniem strategii zarządzania ryzykiem;
- 4) współdzieli odpowiedzialność za wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem ze wszystkimi jednostkami biznesowymi Banku. Podczas, gdy jednostki biznesowe powinny przestrzegać stosownych mechanizmów kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limitów ryzyka, Zespół jest odpowiedzialny za zapewnienie zgodności tych mechanizmów kontroli ryzyka z apetytem na ryzyko oraz za monitorowanie, czy Bank nie podejmuje nadmiernego ryzyka;
- 5) zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez jednostki biznesowe i wsparcia w Banku monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie ryzyka, bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego;
- 6) aktywnie uczestniczy w ustaleniu limitów ograniczających ryzyko, zatwierdzanych przez Zarząd;

- 7) gromadzi, przetwarza, dokonuje pomiaru i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka;
  - 8) opracowuje projekty regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałowego oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;
  - 9) analizuje zjawiska rynkowe oraz rozpoznaje ryzyka nowe lub takie, których znaczenie wzrasta wskutek zmian w otoczeniu banku. Zespół powinien również regularnie dokonywać weryfikacji historycznej („back testing”) wyników w zakresie ryzyka, w celu zwiększenia dokładności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem;
  - 10) uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem związanym z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami (w tym transakcjami łączeń i podziałów oraz nabycia w podmiocie udziału uznanego przez bank za znaczny). W szczególności, Zespół zapewnia przegląd transakcji ze stronami powiązanymi oraz identyfikację i odpowiednią ocenę rzeczywistego lub potencjalnego ryzyka, jakie stwarzają one dla Banku;
  - 11) umożliwi Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy oraz opierając się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności między rodzajami ryzyka;
  - 12) Pracownicy komórki mają zagwarantowaną możliwość kontaktu z Zarządem oraz z Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu, w celu omawiania najważniejszych zagadnień, w tym powiadamiania o potencjalnych niezgodnościach z przyjętą w Banku strategią zarządzania bankiem, strategią zarządzania ryzykiem, przyjętym apetytem na ryzyko oraz innymi politykami zatwierdzonymi przez Zarząd banku.
6. **Zespół ds. monitoringu i wierzytelności trudnych** zadaniem zespołu jest dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego (na który składają się udzielone kredyty i pożyczki) i działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie działalności kredytowej, a także rozpoznawanie i dokonywanie pomiaru ryzyka w portfelu – komórka stanowi element II linii obrony. Komórka dokonuje okresowych przeglądów poszczególnych kredytów, sporządza propozycje klasyfikacji należności do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz dokonuje ich odpowiedniej wyceny, bada wartość przyjętych zabezpieczeń, ocenia adekwatność rezerw/odpisów na należności i przygotowanie zaleceń dotyczących ich wysokości. Dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej terminowych informacji dotyczących ryzyka w portfelu kredytowym oraz zapewnia wykrycie i usunięcie niedociągnięć i braków w dokumentacji kredytowej oraz dokumentacji zabezpieczeń.
7. **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt wewnętrzny dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.
8. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym, przyczyny wystąpienia

zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią I linię obrony. Jednostki biznesowe są odpowiedzialne za skuteczność bieżącego zarządzania ryzykiem powstałym w związku z prowadzoną przez nie działalnością. Jednostki biznesowe implementują odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne systemu kontroli wewnętrznej. Oceny oraz informacje i analizy **Zespołu RA** dotyczące ekspozycji na ryzyko, powinny być uwzględnione w odpowiedni sposób na pierwszym poziomie zarządzania, w tym w procesach decyzyjnych. Odpowiedzialność za podejmowane decyzje biznesowe powinno jednakże ponosić kierownictwo jednostek biznesowych, a ostatecznie Zarząd Banku zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

9. **Jednostki biznesowe** współpracują z komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za niezależne zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz członkiem Zarządu Banku, który nadzoruje zarządzanie ryzykiem (Prezesem Zarządu).

3. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

4. Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych

1. W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, wypłacalność, płynność oraz adekwatność kapitałową. W tym celu Bank wykorzystuje techniki testowania warunków skrajnych.

2. Stosowane przez Bank testy warunków skrajnych mają charakter uproszczony z uwagi na to, że:
  - 1) Bank nie jest instytucją złożoną,
  - 2) nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
  - 3) nie działa w grupie kapitałowej,
  - 4) działa tylko na terytorium kraju,
  - 5) nie działa w grupie kapitałowej,
  - 6) nie jest notowany na giełdzie,
  - 7) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe,
  - 8) nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W,
  - 9) nie stosuje outsourcingu czynności bankowych na dużą skalę.
3. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
4. Procedura (zasady) przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku przebiega według następującego schematu:
  - 1) Określenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych wystąpienia sytuacji skrajnej z uwzględnieniem skali działania, charakteru ryzyka ponoszonego przez Bank, otoczenia gospodarczego, otoczenia regulacyjnego, czynników demograficznych i innych.
  - 2) Opracowanie założeń testów warunków skrajnych opartych o dane historyczne oraz planowaną skalę działalności,
  - 3) Wykorzystanie metod statystycznych do tworzenia założeń testów warunków skrajnych,
  - 4) Określenie metod oceny wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej w stosunku do wskaźników ogólnego poziomu ryzyka, wyniku finansowego, płynności oraz adekwatności kapitałowej,
  - 5) Przeprowadzenie testu warunków skrajnych w oparciu o szczegółowe metodyki określone w procedurach zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową przez Komórkę monitorującą ryzyko.
  - 6) Sporządzenie opisu wyników przeprowadzonych testów.
  - 7) Przekazanie informacji o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych wraz z analizami ryzyka i/lub adekwatności kapitałowej, zgodnie z procedurami szczegółowymi.
  - 8) Opracowanie propozycji działań w przypadku wykazania wysokiej wrażliwości Banku na wystąpienie sytuacji awaryjnej (skrajnej) przez Komórkę monitorującą ryzyko we współpracy z komórkami merytorycznymi.
  - 9) Weryfikacja planów awaryjnych przez Komórkę monitorującą ryzyko.
  - 10) Podjęcie decyzji przez Zarząd o podjęciu działań awaryjnych/uruchomieniu planu awaryjnego.
  - 11) Raportowanie wyników testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej, zgodnie z planem pracy Rady.
5. Przyjęte założenia testów warunków skrajnych podlegają corocznemu przeglądowi wraz z przeglądem zarządczym procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku. W Banku testom warunków skrajnych poddawane są takie czynniki ryzyka jak:

1. Szokowa zmiana rynkowych stóp procentowych,
2. Zmiany rynkowych cen nieruchomości,
3. Wycofywanie depozytów,
4. Zmiany cen na rynku walutowym,
5. Wzrost kredytów zagrożonych, wywołany pogorszeniem koniunktury na rynku, wzrostem bezrobocia, zmianami w otoczeniu gospodarczym czy legislacyjnym,
6. Inne zmiany w otoczeniu Banku, koniunkturalne, społeczno-gospodarcze mogące mieć wpływ na ryzyko Banku – ryzyko biznesowe,
7. Założenia ilościowe i jakościowe testów warunków skrajnych podlegają ocenie eksperckiej w ramach przeglądu procedur w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową.

V. Opis polityki wynagrodzeń.

Celem opracowania i wdrożenia „Polityki wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Międzyrzecu Podlaskim”, jest:

1. zdefiniowanie ogólnych zasad wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Międzyrzecu Podlaskim,
2. określenie zasad ustalania zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim, zwanym dalej „Bankiem”, wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08.06.2021 r. oraz Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego;
3. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka;
4. wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Wynagrodzenia w Banku obejmują wypłatę stałych i zmiennych składników wynagradzania. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli, zgodnie ze Statutem Banku. Wynagrodzenia dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza – szczegółowe zasady wynagradzania członków Zarządu są określone w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą „Regulaminie wynagradzania członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim”. Wynagrodzenia dla pracowników ustala Prezes Zarządu, pełniący funkcję kierownika zakładu pracy – szczegółowe zasady wynagradzania pracowników są określone w zatwierdzonym przez Zarząd „Regulaminie wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim”. Zasady wynagradzania w Banku są neutralne pod względem płci. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

1. Bank przeprowadza co najmniej raz w roku weryfikację stanowisk występujących w Banku oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na jego profil ryzyka.
2. Osoby na stanowiskach istotnych identyfikuje się w oparciu o dwa kryteria oceny:
  - 1) Kryterium jakościowe:
    - a) Pracownicy, (którzy) pełnią obowiązki kierownicze, mogący podejmować strategiczne lub inne decyzje o zasadniczym znaczeniu, które mają wpływ na działalność gospodarczą lub stosowane ramy kontroli;
    - b) pracownik pełni obowiązki kierownicze w odniesieniu do jakiegokolwiek z kategorii ryzyka określonych w art. 79–87 dyrektywy 2013/36/UE (kredytowe, rezydualne, koncentracji, rynkowe, stopy procentowej, operacyjne, płynności, nadmiernej dźwigni finansowej);
    - c) odnośnie do ekspozycji na ryzyko kredytowe i kontrahenta kwoty nominalnej na transakcję, która to kwota stanowi 0,5 % kapitału podstawowego Tier I instytucji i wynosi co najmniej 5 mln EUR, pracownik ma uprawnienia do podejmowania, zatwierdzania lub wetowania decyzji w sprawie takiej ekspozycji na ryzyko kredytowe;
    - d) pracownik jest kierownikiem grupy pracowników, którzy mają indywidualne uprawnienia do zobowiązania danej instytucji do przeprowadzania transakcji w wysokości o której mowa w li. c;
    - e) pracownik posiada uprawnienia do podejmowania decyzji w sprawie nowych produktów bankowych;
  - 2) Kryterium ilościowe – pracownik ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji, jeżeli pracownikowi przyznano w poprzednim roku obrachunkowym lub za poprzedni rok obrachunkowy łączne wynagrodzenie równe co najmniej 750 000 EUR.
3. Do stanowisk istotnych, o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu 923/2021 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku, zalicza się:
  - 1) członków Rady Nadzorczej;
  - 2) członków Zarządu.

Z uwagi na fakt, że żaden z pracowników Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli. Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia - wynagrodzenie ryczałtowe za udział w posiedzeniu. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Stosując zasadę proporcjonalności, Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100 % wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a

wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

1. Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania planu finansowego w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.
2. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnane w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Planu ekonomiczno-finansowego:
  - 1) Zysk netto
  - 2) Wskaźnik orezerwowania portfela kredytowego,
  - 3) Wskaźnik jakości portfela kredytowego (NPL),
  - 4) łączny współczynnik kapitałowy,
  - 5) wskaźnik płynności LCR.
3. Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych w ust. 2 wskaźników w odniesieniu do zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą planu ekonomiczno - finansowego Banku w poszczególnych latach i w danym kwartale podlegającym ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat oraz w ocenianym kwartale plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 2 był zrealizowany co najmniej w 80% lub średnia z ostatnich trzech lat nie spada poniżej limitu 80%.
4. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
  - 1) uzyskane absolutorium w okresie oceny;
  - 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe. Ocena odpowiedniości zachowuje ważność przez okres dwóch lat od daty jej przeprowadzenia;
  - 3) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w Planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
5. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Co najmniej raz w roku Rada Nadzorcza Banku weryfikuje i ustala na kolejny rok kalendarzowy maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym. Propozycję wysokości wskaźnika przygotowuje Zarząd w oparciu o analizę planowanych kosztów wynagrodzeń na kolejny rok kalendarzowy. Na podstawie ww. analizy ustala się wysokość ww. wskaźnika na poziomie 4.

Informacje ilościowe w zakresie składników wynagradzania

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska istotne (członkowie Zarządu) w Banku Spółdzielczym w Międzyrzecu Podlaskim za 2022 rok:

	Składniki wynagrodzenia			
	Stałe		Zmienne	
	Liczba osób	Wartość	Liczba osób	Wartość
Ogółem	4	765 938,48	-	-
Zatrudnienie w ciągu roku	1	-	-	-
Ustanie/rozwiązanie stosunku pracy w ciągu roku	1	-	-	-
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby	-	338 441,98	-	-

VI. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

Zgodnie z art. 9cb ust. 1 ustawy Prawo bankowe komitet do spraw wynagrodzeń działa w banku istotnym. Bankiem istotnym zgodnie z art. 3 pkt 35 ustawy Prawo bankowe jest bank pod względem wielkości, organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności, który:

1. spełnia co najmniej jeden z warunków:
  - 1) akcje banku zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
  - 2) udział banku w aktywach sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%,
  - 3) udział banku w depozytach sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%,
  - 4) udział banku w funduszach własnych sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%,
albo:
2. został uznany za taki bank przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W Banku Spółdzielczym w Międzyrzeczu Podlaskim nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, ponieważ Bank nie spełnia kryteriów banku istotnego. Bank nie emituje swoich akcji. Udział Banku w aktywach sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Udział Banku w depozytach sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Udział Banku w funduszach własnych sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Bank nie został także uznany za bank istotny przez Komisję Nadzoru Finansowego.

VII. Informacja na temat ryzyka operacyjnego.

Ryzyko operacyjne – możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procesów wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji oraz ryzyka strategicznego. Zgodnie z wytycznymi EUNB (CEBS) ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko IT oraz ryzyko braku zgodności.

Celem nadrzędnym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie. Poprzez akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) rozumie się w zakresie realizacji niniejszej Strategii utrzymanie poziomu łącznej rocznej straty operacyjnej brutto w wysokości nie przekraczającej 30 % wymogu kapitałowego (BIA) na ryzyko operacyjne.
2. Utrzymanie profilu ryzyka operacyjnego, określonego w Załączniku nr 1 do Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Cele szczegółowe to:

1. zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym nieprzekraczanie tolerancji na ryzyko ustalonej w niniejszej Strategii w postaci odpowiednich limitów dotyczących strat operacyjnych,

3. wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wyniki Banku,
  4. zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku,
  5. zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.
-
1. Proces zarządzania Ryzykiem Operacyjnym odbywa się według następujących etapów:
    - 1) Identyfikacja i analiza zagrożeń - identyfikacja odbywa się na podstawie:
      - a) doświadczeń własnych, w szczególności na podstawie: prowadzonej ewidencji zdarzeń ryzyka operacyjnego, technik samooceny ryzyka, wyników testów warunków skrajnych,
      - b) oceny skali prowadzenia określonych operacji,
      - c) oceny kluczowych wskaźników ryzyka,
      - d) źródeł zewnętrznych: danych statystycznych, raportów, analiz.
    - 2) Ocena ryzyka - ocenę ryzyka prowadzi się z uwzględnieniem zagrożeń odnoszących się do poszczególnych rodzajów ryzyka, spodziewanego prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz ich wpływu na działalność Banku.
    - 3) Analiza dostępnych środków ograniczania ryzyka - analiza wykonywana jest w aspekcie technicznym, organizacyjnym i finansowym. Celem analizy jest ocena w jaki sposób zastosowane środki ochrony mogą zmniejszyć prawdopodobieństwo lub skutki wystąpienia danego zagrożenia.
    - 4) Wybór środków ograniczania ryzyka:
      - a) Wybór środków ma na celu ograniczenie ryzyka poprzez zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia powodującego straty bądź też zmniejszenie skutków potencjalnych zdarzeń, czyli ograniczenie strat jeżeli zdarzenie ryzyka już wystąpi.
      - b) Wybór środków opiera się na wcześniejszej analizie dostępnych środków ochrony oraz ocenie ryzyka.
      - c) Wyboru dokonuje się z uwzględnieniem kosztów danego środka oraz spodziewanego ograniczenia ryzyka w wyniku zastosowania danego środka ochrony.
      - d) Dopuszczalne jest także zastosowanie środków ochrony zgodnych z najlepszymi praktykami i uznawanych za standardowe w danej dziedzinie.
    - 5) Akceptowanie poziomu ryzyka - proces akceptacji poziomu ryzyka polega na świadomym wyborze jednej z poniższych możliwości:
      - a) Akceptacja spodziewanego ryzyka pozostałego po zastosowaniu wybranych środków ochrony. Ryzyko jest akceptowalne wobec korzyści, które przynoszą zasoby podlegające ryzyku.
      - b) Rezygnacja z zagrożonego zasobu (np. rezygnacji z określonego procesu lub danego obszaru działalności). Ryzyko jest na tyle duże wobec korzyści, które przynoszą zagrożone zasoby, że nie może być zaakceptowane. Brak opłacalnych środków ochrony, które mogłyby ograniczyć ryzyko.

- 6) Wdrożenie wybranych środków ograniczania ryzyka - komórka organizacyjna wyznaczona przez Zarząd odpowiedzialna podejmuje działania mające na celu wdrożenie odpowiedniego środka ograniczającego ryzyko.
- 7) Monitorowanie ryzyka i raportowanie - procesowi monitorowania powinny być poddane wszystkie zdarzenia powodujące straty z tytułu ryzyka operacyjnego, oraz wszelkie nawet hipotetyczne / potencjalne zagrożenia, które mogą mieć wpływ na działalność banku.
- 8) Kontrola wewnętrzna - proces zarządzania ryzykiem operacyjnym powinien być objęty systemem kontroli wewnętrznej pod kątem zgodności z przyjętymi regulacjami, poprawności działania i skuteczności.

Bank ustala, że w celu dokonywania rejestracji zdarzeń operacyjnych stosowany jest podział na następujące linie biznesowe: bankowość komercyjna, bankowość detaliczna, płatności i rozliczenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczony został metodą wskaźnika bazowego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2022 r. wynosi 2 252 009,20 zł.

Tabela - Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w roku 2022 w podziale na linie biznesowe (klasy zdarzeń) i rodzaje zdarzeń w ramach rodzaju wyniosła:

Rodzaj zdarzenia	Strata brutto w 2022 r.	Liczba zdarzeń
Bankowość komercyjna	0,00	1
Oszustwa wewnętrzne	0,00	0
Oszustwa zewnętrzne	0,00	0
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,00	1
Bankowość detaliczna	0,00	6
Oszustwa wewnętrzne	0,00	0
Oszustwa zewnętrzne	0,00	3
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	1
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,00	2
Płatności i rozliczenia	18,60	90
Oszustwa wewnętrzne	0,00	0
Oszustwa zewnętrzne	0,00	0
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	18,60	90
RAZEM	18,60	97

W 2022 roku nie wystąpiły istotne zdaniem Banku zdarzenia ryzyka operacyjnego.

Wszystkie istotne zdarzenia operacyjne podlegają dokładnej ocenie i analizie. Bank na bieżąco podejmuje działania wyjaśniające zaistniałe zdarzenia oraz zabezpieczające przed powtórzeniem się podobnych zdarzeń w przyszłości.

VIII. Informacja na temat ryzyka płynności.

Ryzyko płynności jest to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko płynności rynku (produktu) jest to zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach.

Ryzyko finansowania jest to zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank, i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

W systemie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu,
2. Zarząd,
3. Prezes Zarządu,
4. Wiceprezes ds. finansowo-księgowych,
5. Główny Księgowy,
6. Zespół ds. analiz i ryzyka,
7. pozostałe komórki i jednostki organizacyjne.

Zadania Rady Nadzorczej:

1. Rada Nadzorcza, w tym działający w jej ramach Komitet Audytu w zakresie swoich kompetencji sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności jakie ponosi Bank oraz metody zarządzania tym ryzykiem.
2. Rada Nadzorcza zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności, jaki może obciążać działalność Banku (apetyt na ryzyko), a także tolerancję ryzyka płynności określoną przez Zarząd.
3. Rada Nadzorcza zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka.
4. Rada Nadzorcza powinna zapewnić, aby członkowie Zarządu odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem płynności oraz nadzór nad zarządzaniem płynności posiadali właściwe kompetencje.
5. Rada Nadzorcza, w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności za proces zarządzania ryzykiem w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności.
6. Rada Nadzorcza zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
7. Rada Nadzorcza powinna nie rzadziej niż raz na pół roku analizować raporty o poziomie płynności Banku, wykorzystaniu limitów wewnętrznych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności oraz zapewniać, by Zarząd banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów.
8. Rada Nadzorcza powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji zasad polityki zarządzania ryzykiem płynności.
9. Komitet Audytu Rady Nadzorczej nadzoruje w sposób bieżący skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem płynności.

Zadania Zarządu:

1. Zarząd, w zakresie swych kompetencji, ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności jakie ponosi Bank oraz za efektywność metod zarządzania tym ryzykiem.
2. Zarząd określa tolerancję ryzyka płynności, zgodną z apetytem na ryzyko Banku, adekwatną do strategii działalności oraz przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej.
3. Zarząd projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, obejmujący środowisko zarządzania ryzykiem i proces zarządzania ryzykiem płynności, zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w Banku.
4. Zarząd opracowuje i wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka.
5. Zarząd dba o to, aby odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje związane z zarządzaniem ryzykiem płynności.
6. Zarząd odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.
7. Do obowiązków Zarządu należy również nadzór nad testami warunków skrajnych, w tym:

- 1) zapewnienie, aby testy warunków skrajnych były analizowane odpowiednio konserwatywnie, bez względu na bieżącą sytuację płynnościową Banku, a więc także wtedy, gdy dostępność płynności jest nieograniczona,
  - 2) omówienie rezultatów przeprowadzonych testów warunków skrajnych,
  - 3) zapewnienie, by rezultaty przeprowadzonych testów warunków skrajnych były wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku,
  - 4) dokonywanie przeglądu założeń, scenariuszy oraz rezultatów testów warunków skrajnych,
  - 5) regularne raportowanie wniosków z testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej.
8. Zarząd banku jest odpowiedzialny za to, aby wszystkie jednostki organizacyjne, których działanie wpływa na płynność Banku, znały zasady Polityki i funkcjonowały zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami.
  9. Zarząd odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej (ujawnień) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.
  10. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka płynności w działalności Banku.
  11. Zarząd co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny.
  12. Ocena przyjętej polityki zarządzania ryzykiem płynności powinna polegać w szczególności na:
    - 1) ustaleniu, czy Polityka obejmuje wszystkie źródła ryzyka płynności,
    - 2) sprawdzaniu prawidłowości realizacji Polityki w prowadzonej działalności,
    - 3) badaniu rzetelności składanych sprawozdań i informacji.

Podział odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności w Zarządzie:

1. Prezes Zarządu pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem:
  - 1) nadzoruje zarządzanie ryzykiem płynności w skali całego banku, w tym dokonywanie identyfikacji i oceny ryzyka oraz monitorowanie wykorzystania obowiązujących limitów,
  - 2) nadzoruje kontrolę i monitoring ryzyka oraz sporządzanie informacji przez Zespół ds. analiz i ryzyka, a także dostarcza kompleksowych i zrozumiałych informacji na temat ryzyka płynności, poprzez składanie informacji na posiedzenia organów Banku, umożliwiającym Radzie Nadzorczej i Zarządowi zrozumienie profilu ryzyka płynności Banku,
  - 3) dba o zapewnienie okresowej, niezależnej kontroli Polityki oraz przyjętych regulacji wewnętrznych oraz sposobu ich realizacji.
2. Wiceprezes ds. finansowo- księgowych pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki w zakresie decyzji zarządczych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- 1) nadzoruje przygotowanie, wprowadzenie i prawidłowe stosowanie procedur wewnętrznych dotyczących podejmowania czynności związanych z bieżącym zarządzaniem płynnością, zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką,
- 2) dba o właściwe określenie zakresu zadań, obowiązków i kontroli oraz odpowiedzialności poszczególnych pracowników, w zakresie podejmowania czynności związanych z zarządzaniem płynnością,
- 3) pełni nadzór nad prawidłowością zawierania transakcji związanych z realizacją Polityki,
- 4) pełni nadzór nad prawidłowością rozliczania transakcji dotyczących zarządzania płynnością,

Zadania Głównego Księgowego:

1. Główny księgowy realizuje zadania w zakresie ryzyka płynności w obszarze pierwszego poziomu zarządzania, czyli bieżącego zarządzania ryzykiem (pierwszej linii obrony przed ryzykiem).
2. Zadania Głównego Księgowego obejmują:
  - 1) określanie potrzeb płynnościowych Banku i źródeł płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi;
  - 2) określanie zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji;
  - 3) planowanie i sterowanie ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania;
  - 4) planowanie i utrzymywanie nadwyżki płynności, na którą składają się nieobciążone, wysokiej jakości aktywa płynne, w tym dokonywanie transakcji związanych z zabezpieczaniem płynności.
3. Zadaniem Głównego Księgowego jest ponadto planowanie zapotrzebowania, a także zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych.

Zadania Zespołu ds. analiz i ryzyka

1. Zespół ds. analiz i ryzyka realizuje zadania w zakresie ryzyka płynności w obszarze drugiego poziomu zarządzania, czyli funkcji kontroli (drugiej linii obrony przed ryzykiem).
2. Zadaniem Zespołu ds. analiz i ryzyka jest:
  - 1) projektowanie założeń do określania spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności,
  - 2) dokonywanie identyfikacji i pomiaru ryzyka płynności wraz z określeniem narzędzi pomiaru ryzyka płynności,
  - 3) monitorowanie pozycji w zakresie ryzyka płynności w zakresie kontroli posiadania odpowiedniej nadwyżki płynności oraz zdolności do kompensacji niedoborów przez

Bank (poziomu i wykonania odpowiednich limitów), w tym z uwzględnieniem źródeł ryzyka nieoczekiwanego zapotrzebowania na płynność i wartości progowych związanych z pozycjami pozabilansowymi, a także walut, w których bank prowadzi działalność,

- 4) opracowywanie planów awaryjnych płynności, w tym określanie metod uzyskiwania zdolności do kompensacji niedoborów;
  - 5) sporządzanie sprawozdawczości o poziomie ryzyka płynności Banku.
3. Zespół ds. analiz i ryzyka dokonuje również codziennego (w każdym dniu sprawozdawczym, określonym przepisami) wyznaczania nadzorczych norm płynności (wymogów płynności) i ich dokumentowania, w zakresie obowiązującym Bank.
4. Zespół ds. analiz i ryzyka ponadto:
- 1) projektuje założenia do testów warunków skrajnych
  - 2) przeprowadza i sprawozdaje testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności,
  - 3) dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych,
  - 4) sprawozdaje wyniki testów warunków skrajnych.

Zadania pozostałych komórek i jednostek organizacyjnych:

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów i procedur awaryjnych.

Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania działalności

Bank pozyskuje finansowanie działalności głównie poprzez kierowanie swojej oferty depozytowej do sektora niefinansowego. Bank stara się zdywersyfikować swoją ofertę z punktu widzenia terminów wymagalności depozytów, jak i charakteru depozytu (terminowe, bieżące). Bank oferuje klientom depozyty zarówno w sieci swoich placówek, jak i poprzez kanały elektroniczne w tym w internecie. Oferta Banku skierowana jest również do jednostek samorządowych. Do finansowania działalności kredytowej wykorzystywane są głównie fundusze własne, a także stabilna część depozytów.

Stopień scentralizowana funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania płynnością są wykonywane wyłącznie i całkowicie w Centrali Banku. Komórki zaangażowane w wykonywanie funkcji skarbowych i zarządzania płynnością współpracują ze sobą w zakresie stosowania środków mitygujących.

Zasady funkcjonowania w zrzeczeniu

Bank Spółdzielczy w Międzyrzeczu Podlaskim funkcjonuje w Zrzeczeniu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie, oraz w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności w ramach Umowy Zrzeszenia Bank BPS S.A.:

- prowadzi rachunki bankowe Banku, za pomocą których przeprowadzane są rozliczenia pieniężne i utrzymywana jest rezerwa obowiązkowa,

- utrzymuje i odprowadza rezerwę obowiązkową,
- prowadzi inne rachunki Banku,
- przyjmuje lokaty od Banku Zrzeszonego,
- dokonuje w imieniu Banku rozrachunków międzybankowych,
- prowadzi odrębny rachunek, na którym utrzymywane są aktywa Banku w związku z realizacją obowiązków wynikających z uczestniczenia w systemie BFG,
- pośredniczy w nabywaniu i zbywaniu instrumentów finansowych,
- pośredniczy w dokonywaniu operacji dewizowych,
- udziela lokat, pożyczek i kredytów.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość nadwyżki aktywów nieobciążonych (nadwyżka płynności), które mogą być wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Pozycje aktywów płynnych dotyczące nadwyżki płynności według stanu na 31 grudnia 2022 rok zaprezentowano w tabeli poniżej:

Pozycja	Wartość na 31-12-2022 r w tys. zł.
Środki w kasie	7 846
Środki na rachunkach bieżących w Banku Zrzeszającym	3 695
Bony Pieniężne NBP	97 927
Lokaty w Banku Zrzeszającym	14 600
Środki na rachunku Depozytu Obowiązkowego	23 186
RAZEM:	147 254

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka obowiązujące w działalności Banku

Na mocy Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, wydanych na podstawie art. 8 ust. 2 w związku z ust. 4 oraz ust. 6 Rozporządzenia CRR, Bank jako Uczestnik Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS otrzymał zezwolenie na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie stosowania przepisów Rozporządzenia CRR dotyczących LCR oraz NSFR. Jednocześnie BANK BPS S.A., jako Bank Zrzeszający, został upoważniony do stosowania wymogów w zakresie LCR i NSFR na podstawie skonsolidowanej sytuacji wszystkich banków będących Uczestnikami Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, które to banki otrzymały zezwolenie KNF na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie LCR i NSFR.

Na przestrzeni całego 2022 r. nadzorcze normy płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Nie wystąpiły przypadki przekroczeń nadzorczych miar płynności.

L.p.	Nazwa	Wielkość na 31-12-2022	Limit wynikający z przepisów
1	LCR	2,9058	1,0000
2	NSFR	1,7256	1,0000

Poziom miar LCR i NSFR w ciągu 2022 r. był zachowany.

Luka płynności

Przedział	Luka płynności (w tys. zł)	Luka płynności skumulowana (w tys. zł)	Limit luki płynności skumulowanej na 2022 rok	Wykonanie luki płynności skumulowanej na 31-12-2022
Do 7 dni	106 314,82	- 128 598,99	0,2-0,7	0,56
Do 1 miesiąca	-4 735,99	- 133 334,98	0,4-0,95	0,55
Do 3 miesięcy	-665,78	- 134 000,76	0,4-1,1	0,56
Do 6 miesięcy	3 683,52	-130 317,24	0,4-1,2	0,59
Do 1 roku	1 796,44	-128 520,81	0,4-1,3	0,61

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeczenia

Bank Spółdzielczy w Międzyrzeczu Podlaskim może skorzystać z limitu dopuszczalnego debetu w ramach rachunku bieżącego.

Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje

Identyfikuje się następujące, główne dla Banku źródła ryzyka związanego z zagrożeniem utraty płynności:

1. znaczący spadek wielkości aktywów płynnych,
2. wzrastająca koncentracja pozycji istotnych dla ryzyka płynności (aktywnych i pasywnych),
3. wzrastające wypływy netto (luka płynności) spowodowana nadmiernym niedopasowaniem terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów, a także koniecznością dokonania nagłych wypłat (ryzyko nieoczekiwanego zapotrzebowania na płynność),
4. zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
5. przekraczanie limitów związanych z ryzykiem płynności,
6. zmiany warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności, np. skutkujące brakiem pozyskania lub możliwości zbycia (upłynnienia) aktywów,
7. inne ryzyka, w tym: ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacyjne.

Dywersyfikacja źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: terminowe, bieżące, IKE, IKZE,
- angażowanie własnych środków w finansowanie działalności.

Inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności,
- systematyczne przeprowadzanie testów warunków skrajnych pod kątem adekwatności posiadanych funduszy własnych na pokrycie nieoczekiwanych strat w sytuacjach szokowych,
- posiadanie systematycznie testowanego planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, w tym Bony Pieniężne NBP,
- nie inwestowanie nadwyżek w ryzykowne instrumenty,
- systematyczne przeprowadzanie audytu wewnętrznego systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których Bank nie ujawnia danych

Głównymi pojęciami w tym procesie są:

- płynność śróddzienna – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
- płynność bieżąca – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- płynność krótkoterminowa - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- płynność średnioterminowa - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 1 do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- baza depozytowa (obligo depozytowe) - suma depozytów bieżących i terminowych od podmiotów sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego.

Pozostałe szczegółowe definicje stosowane przez Bank określone zostały w „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Międzyrzecu Podlaskim”.

Wyjaśnienie, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą Banku

Bank uwzględnia ryzyko płynności rynku i ryzyko płynności produktu w zarządzaniu ryzykiem płynności płatniczej. Ma to odzwierciedlenie w kierowaniu oferty depozytowej w znaczącej większości do sektora detalicznego, który w kalkulacji wskaźnika LCR charakteryzuje się najmniejszymi wagami odpływu, a w obliczeniach miar płynności najwyższym osadem. Świadczy to o tym, że z punktu widzenia nadzorczego produkty te obarczone są najmniejszym ryzykiem. Bank uwzględnia również ryzyko rynku poprzez kierowanie zróżnicowanej oferty depozytowej w zależności od stopnia związania klientów z Bankiem. Ryzyko płynności Bank uwzględnia również kreując strategię inwestowania nadwyżek w aktywa płynne. Strumień tych aktywów ukierunkowany jest w szczególności na najbardziej płynny rynek bonów pieniężnych NBP.

Wykorzystywanie testów warunków skrajnych

Rezultaty testów warunków skrajnych powinny służyć:

1. jako podstawa do podjęcia działań naprawczych bądź mających na celu ograniczenie ekspozycji Banku na ryzyko płynności,
2. do dostosowania profilu płynnościowego Banku do przyjętej tolerancji ryzyka płynności,
3. do oceny adekwatności nadwyżki płynności,
4. jako istotny wkład w proces kształtowania awaryjnego planu płynności, określania strategii i taktyki działania na wypadek pojawienia się warunków skrajnych płynności – w celu budowania zdolności do kompensacji niedoborów płynności,
5. jako element w procesie planowania strategicznego Banku,
6. jako element codziennej praktyki zarządzania ryzykiem płynności, w zakresie wykorzystania wyników do kształtowania nadwyżki płynności,
7. bezpośrednio do ustalania limitów wewnętrznych, w szczególności w zakresie nadwyżki płynności,
8. jako podstawa do dostosowywania i ulepszania regulacji wewnętrznych.

Opis scenariuszy testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności

1. Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek bazy depozytowej o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem na poziomie 20%.
2. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) wyznaczana jest pomniejszona wartość aktywów płynnych na dzień analizy, tzn. aktywa płynne wyliczone zgodnie z zapisami niniejszej Instrukcji, pomniejsza się o 20% posiadanej na dzień analizy bazy depozytowej,
  - 2) Bank przyjmuje założenie, że kwotę odpływu środków sfinansowano posiadаныmi aktywami płynnymi,
  - 3) Bank ustala brakującą kwotę aktywów płynnych do ustalonego wskaźnika udziału w sumie bilansowej na poziomie 20% po zaistnieniu sytuacji szokowej,

- 4) wyznaczone są koszty (w skali 12 miesięcy) ponoszone z tytułu utrzymania wskaźnika udziału w sumie bilansowej na poziomie 20% - jako iloczyn brakujących aktywów płynnych i różnicy oprocentowania środków pożyczanych i lokowanych w Banku Zrzeszającym,
- 5) oprocentowanie środków pożyczanych z Banku Zrzeszającego jest to oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym, natomiast dla oprocentowania lokat składanych w Banku Zrzeszającym jest to średnia stawka oprocentowania oferowana dla lokat terminowych na okresy do 1 miesiąca włącznie - stawki aktualne na dzień oceny.
3. Drugim testem jest wyliczenie na jaki okres środki zgromadzone na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, środki z terminem zapadalności na najbliższy dzień roboczy oraz gotówka w kasach wystarczają na pokrycie wypłat gotówkowych.
4. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) wylicza się średnią dzienną wypłat w kasach na podstawie obrotów za miniony miesiąc z pominięciem obrotów z tytułu zasileń pomiędzy kasami,
  - 2) wyliczoną średnią porównuje się ze stanem środków wymienionych w ust. 3 na dzień analizy.
5. Trzecim testem jest wyliczenie skutków nagłej zmiany struktury terminowej depozytów.
6. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) Z zestawienia aktywów i pasywów według terminów umownych wymagalności na dany dzień (po urealnieniu) wylicza się kwotę sumy zobowiązań depozytów terminowych podmiotów niefinansowych powyżej 3 lat;
  - 2) Wyliczoną sumę zobowiązań przenosi się do przedziału do 1 m-ca;
  - 3) Wylicza się koszt pozyskania środków w celu utrzymania luki na niezmienionym poziomie (kwota wyliczonej sumy zobowiązań z podpunktu 2) oprocentowany w wysokości lokat oferowanych do 1 m-ca przez Bank Zrzeszający;
  - 4) Za znaczący uznaje się koszt pozyskania w wysokości przekraczającej 8 % funduszy własnych Banku.
7. Czwartym testem jest wyliczenie skutków gwałtownego przyrostu akcji kredytowej.
8. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) Wylicza się przyrost obligacji kredytowych o 20 %;
  - 2) Wylicza się koszt pozyskania środków na kwotę przyrostu obligacji kredytowych oprocentowany w wysokości lokat oferowanych do 1 m-ca przez Bank Zrzeszający;
  - 3) Za znaczący uznaje się koszt pozyskania w wysokości przekraczającej 8 % funduszy własnych Banku.
9. Piątym testem jest wyliczenie skutków znaczącego wykorzystania otwartych linii kredytowych przez klientów Banku.
10. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) Wylicza się wykorzystanie w 80 % otwartych linii kredytowych przez klientów Banku.
  - 2) Wylicza się koszt pozyskania środków na wzrost obligacji kredytowych z tytułu realizacji otwartych linii kredytowych oprocentowany w wysokości lokat oferowanych do 1 m-ca przez Bank Zrzeszający.
  - 3) Za znaczący uznaje się koszt pozyskania w wysokości przekraczającej 8 % funduszy własnych Banku.

11. Szóstym testem jest wyliczenie wpływu zwiększonego wypływu środków netto na poziom LCR i wyliczenie wpływu zmniejszenia wpływów wskazanych w sprawozdaniu LCR DA EBA ITS w formularzu C 74.00 na poziom LCR.
12. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) W scenariuszu 1 zakłada się zwiększenie wpływów z formularza C 73.00 o 20 %,
  - 2) W scenariuszu 2 zakłada się zmniejszenie wpływów z formularza C 74.00 o 20 %,
  - 3) Wylicza się ponownie wskaźnik LCR z uwzględnieniem scenariuszy,
  - 4) Za znaczące uznaje się obniżenie wskaźnika LCR, poniżej poziomu nadzorczego.
13. Siódmym testem jest sprawdzenie czy nadwyżka płynności pokrywa zwiększone dzienne zapotrzebowanie w wyniku testów.
14. Wyliczeń dokonuje się w sposób następujący:
  - 1) Wyliczana jest nadwyżka płynności w tym nadwyżka płynności w podziale na podstawową i uzupełniającą,
  - 2) Wyliczane jest dzienne zapotrzebowanie na środki jako suma obrotów Ma konta 51010-1 (Przyjęte zlecenia do wysłania), podzielone przez ilość dni roboczych z miesiąca w którym jest wyznaczane zapotrzebowanie,
  - 3) Wyliczane jest przyszłe zapotrzebowanie na płynność do 7 dni i do 1 miesiąca, jako iloczyn dziennego zapotrzebowania i ilości dni roboczych w przyszłym miesiącu odpowiednio dla przyszłego zapotrzebowania do 7 dni i przyszłego zapotrzebowania do 1 miesiąca,
  - 4) Wyliczane jest zwiększone zapotrzebowanie na płynność do 7 dni i do 1 miesiąca, które wylicza się jako przyszłe zapotrzebowanie (odpowiednio do 7 dni i do 1 miesiąca) powiększone o 20 %.,
  - 5) Sprawdzane jest czy nadwyżka podstawowa wystarcza na pokrycie zwiększonego zapotrzebowania na płynność do 7 dni, oraz czy nadwyżka płynności razem wystarcza na pokrycie zwiększonego zapotrzebowania na płynność do 1 miesiąca.

Scenariuszowe testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności

1. Metodyka dokonywania analizy przepływów obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia scenariuszy sytuacji kryzysowej w wariantach:
  - 1) kryzys wewnątrz Banku,
  - 2) kryzys w systemie bankowym,
  - 3) kryzys będący połączeniem obu wariantów.
2. Wariant kryzysu wewnątrz Banku:
  - 1) negatywny wpływ spadku jakości należności na sytuację płynnościową, wywołany spadkiem wpływów finansowych z tytułu spłat ekspozycji kredytowych do banku,
  - 2) negatywny wpływ pogłosek dotyczących sytuacji finansowej Banku powodujący nagły niespodziewany wzrost wpływów depozytów,
  - 3) negatywny wpływ pogłosek dotyczących sytuacji finansowej Banku powodujący zwiększony wypływ depozytów które mogą zostać zerwane lub rozdysponowane za pomocą kanałów elektronicznych,
  - 4) spadek możliwości uzyskania finansowania zewnętrznego od podmiotów niefinansowych, instytucji samorządowych, a także sektora finansowego

powodowany utratą reputacji wywołaną pogorszeniem sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku lub negatywnymi pogłoskami.

3. Wariant kryzysu płynności w systemie bankowym (systemowy):
  - 1) spowodowane warunkami systemowymi (dotyczącymi całego sektora finansowego, a nawet całej gospodarki) negatywne efekty: ograniczenia dostępnego finansowania zewnętrznego dla Banku, skrócenia terminów finansowania, niemożności spieniężenia zapasu aktywów finansowych stanowiących bufor płynności,
  - 2) spowodowane warunkami systemowymi (dotyczącymi całego sektora finansowego, a nawet całej gospodarki) negatywne efekty powodujące zwiększone wypływy wynikające z udzielonych zobowiązań pozabilansowych (np. klienci finansujący się silniej z pozabilansu z powodu zatorów płatniczych lub ograniczenia przepływów finansowych w innych bankach),
  - 3) zakłócenia operacyjne i rozliczeniowe zaburzające funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych, powodujący niemożność wykonania zobowiązań lub uzyskania wpływu na rachunki bieżące Banku.
4. Scenariusz stanowiący kombinację obu wymienionych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji polegający na jednoczesnym kryzysie wewnątrz Banku, z występującym pogorszeniem się możliwości uzyskania finansowania awaryjnego, a także niemożnością spieniężenia aktywów zawartych w buforze płynności.
5. Dla każdego wariantu analizowane są różne scenariusze:
  - 1) najmniej negatywny scenariusz:
    - a) założenie pogorszenia wpływów i wypływów powodujące zwiększenie wpływów netto (luki) o wskaźnik założony w Polityce zarządzania płynnością w okresie powyżej tygodnia do miesiąca (mniej ostre ale bardziej trwałe warunki skrajne),
    - b) brak wystąpienia problemów z wykorzystaniem, zbyciem aktywów płynnych objętych nadwyżką płynności, a także pełen dostęp do finansowania pozabilansowego,
    - c) możliwość uzyskania dodatkowego finansowania awaryjnego,
  - 2) prawdopodobny scenariusz:
    - a) założenie pogorszenia wpływów i wypływów powodujące zwiększenie wpływów netto (luki) o wskaźniki założone w Polityce zarządzania ryzykiem płynności dotyczące okresu do tygodnia (ostra faza warunków skrajnych), powyżej tygodnia do miesiąca (mniej ostre ale bardziej trwałe warunki skrajne),
    - b) brak wystąpienia problemów ze spieniężeniem aktywów stanowiących nadwyżkę płynności,
    - c) problemy z pełną realizacją lub terminowością dostępu do finansowania pozabilansowego oraz dodatkowego finansowania awaryjnego,
    - d) założenie pełnej realizacji wpływów klientów o kluczowym znaczeniu dla reputacji i pozycji rynkowej Banku,
  - 3) scenariusz najgorszy przebudowy struktury bilansu:
    - a) zwiększenie wpływów netto (luki) o wskaźniki założone w Polityce zarządzania płynnością w okresie do tygodnia (ostra faza warunków skrajnych), powyżej tygodnia do miesiąca (mniej ostre ale bardziej trwałe warunki skrajne),

- b) problemy ze spieniężeniem aktywów stanowiących aktywa płynne lub wydłużone czasy realizacji zleceń,
  - c) problemy z pełną realizacją lub terminowością dostępu do finansowania pozabilansowego, oraz dodatkowego finansowania awaryjnego,
  - d) pełna realizacja wpływów klientów o kluczowym znaczeniu dla reputacji i pozycji rynkowej Banku,
  - e) ograniczenie możliwości realizacji wpływów z tytułu zleceń większości pozostałych klientów.
6. W ramach scenariuszy dokonuje się oszacowania w okresie 1 miesiąca od daty dokonania analizy planowanych wpływów i wpływów finansowych – analiza na podstawie informacji o planowanej zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, z wyłączeniem wpływów z tytułu zapadalności środków stanowiących nadwyżkę płynności, a także wyłączeniem realizacji otrzymanych zobowiązań pozabilansowych.
7. Analiza obejmuje uwzględnienie wpływu oddziaływania sytuacji kryzysowej na planowane przepływy w postaci negatywnych efektów pogorszenia sytuacji (kryzysu płynności):
- 1) spadku wpływów z tytułu zapadalności kredytów,
  - 2) spadku wpływów z tytułu lokat międzybankowych,
  - 3) spadku wpływów na rachunek bieżący z tytułu operacji rozliczeniowych,
  - 4) zwiększonej wartości wpływów z tytułu wycofanych depozytów: podmiotów niefinansowych, instytucje samorządowych,
  - 5) zwiększonej wartości wpływów z tytułu wycofanych depozytów które mogą być zerwane lub rozdysponowane za pomocą kanałów elektronicznych,
  - 6) wzrostu wykorzystania udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych.
8. Na podstawie analizy ustalany jest niedobór środków – pozycja płynności w sytuacji kryzysowej bez uwzględnienia awaryjnego finansowania.
9. Analiza uwzględnia scenariusze wymienione w pkt 5 – uwzględniające ustalenie możliwości i terminów zastosowania awaryjnego finansowania w postaci:
- 1) upłynnienia nadwyżki aktywów płynnych i założenia efektywności tego upłynnienia,
  - 2) wykorzystania zobowiązań pozabilansowych otrzymanych i założenia efektywności ich pozyskania,
  - 3) możliwości zwiększenia finansowania pozabilansowego lub zaciągnięcia kredytu w Banku Zrzeszającym,
  - 4) upłynnienia kredytów i założenia efektywności tego upłynnienia.
10. Na podstawie analizy ustala się wielkość niedoboru netto (pozycji płynności netto) i skumulowanego niedoboru netto w danym scenariuszu, a także szacuje się horyzont przeżycia który powinien dla scenariusza prawdopodobnego osiągać co najmniej jeden tydzień, a dla scenariusza najgorszego minimum 1 miesiąc.
11. Wyniki analizy są prezentowane w podziale na scenariusze wg wzoru w Tabelach (stanowiących załącznik do procedury):
- 1) nr 1 - kryzys w banku,
  - 2) nr 2 – kryzys w systemie bankowym,
  - 3) nr 3 – kryzys w banku i jednocześnie w systemie bankowym.

Testy odwrócone

1. Testy odwrócone są przeprowadzane raz na kwartał, a w sytuacji kryzysowej adekwatnie do potrzeb wynikających z poprawnej i precyzyjnej identyfikacji sytuacji płynnościowej Banku.
2. Bank szacuje maksymalny zakres zmiany czynników ryzyka płynności, przy którym określone poniżej miary osiągną ustaloną wartość graniczną:
  - 1) wskaźnik LCR;
3. Raz do roku Zespół RA dokonuje przeglądu i ewentualnej aktualizacji zasad przeprowadzania testów odwróconych, obligatoryjnie wprowadzając modyfikacje, o których mowa w ust. 5.
4. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności związanych ze zmianami w regulacjach nadzorczych i zasadach funkcjonowania SOZ BPS, zestaw scenariuszy testów odwróconych może być modyfikowany częściej niż raz do roku, bez konieczności wprowadzania zmian do Instrukcji, z bezwzględnym zachowaniem zasad przeprowadzania testów odwróconych zatwierdzonych przez Zarząd Banku.
5. Scenariusz testów odwróconych obejmuje:
  - 1) zwiększenie salda wypływu środków netto (LCR);

Uwzględnianie wyników testów warunków skrajnych w planie awaryjnym płynności

Plan awaryjny uwzględnia testy warunków skrajnych w szczególności poprzez wykorzystywanie zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy w różnych interwałach czasowych (na przykład poprzez dostosowanie kolejności uruchamiania środków w planie awaryjnym do kolejności uruchamiania środków na pokrycie odpływu depozytów w testach warunków skrajnych).

Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerw płynności

Bank rozumie rezerwę płynności jako aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności (aktywa płynne). Stosowany jest w Banku wewnętrzny wskaźnik udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem, którego minimalny poziom określono na 20 %. Poziom powyższego wskaźnika na 31-12-2022 r wyniósł 34,82 %. Nadwyżka ponad określony minimalny wewnętrzny limit stanowi rezerwę zabezpieczającą płynność Banku.

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie zrzeszenia

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie Zrzeszenia BPS S.A. zawarte są w Instrukcji w sprawie zasad ustalania limitów zaangażowania finansowego BPS w zrzeszonych bankach spółdzielczych.

Bank korzysta z następujących czynności wykonywanych przez Bank BPS S.A. w ramach zabezpieczenia płynności:

1. utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za BS na poziomie wymaganym przez NBP;
2. zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych BS poprzez przyjmowanie depozytów;

3. sprzedaż Bankowi bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym;
4. dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od BS;
5. udzielanie BS lokat;
6. administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia i wykorzystania określa Regulamin Finansowy Zrzeszenia.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Do pomiaru, monitorowania i zarządzania płynnością finansową Banku wykorzystuje się dane zawarte w:

1. miesięcznej sprawozdawczości obligatoryjnej Banku;
2. miesięcznej informacji o wybranych składnikach aktywów/ pasywów Banku sporządzanych dla potrzeb NBP;
3. hurtowni danych.

Na system sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności składają się analizy i raporty określone w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej:

- Miesięczne raporty przedstawiane Zarządowi obejmujące: analizę struktury finansowania, analizę wielkości nadzorczych norm płynności, analizę urealnionej luki płynności, analizę limitów i wskaźników płynności w tym wskaźnika zrywalności depozytów, analizę środków dostępnych do sfinansowania odpływu depozytów,
- Kwartalne analizy przedstawiane Zarządowi i Radzie Nadzorczej obejmujące w formie rozszerzonej zagadnienia wskazane powyżej, ponadto w ujęciu kwartalnym wyniki testów warunków skrajnych,
- W okresach rocznych analizę płynności długoterminowej, oraz weryfikację ryzyk w tym ryzyka płynności.

IX. Zarządzanie konfliktami interesów

1. Z uwagi na charakter działalności Banku podstawowe obszary ryzyka konfliktu interesów w Banku obejmują:
  - 1) konflikt dotyczący relacji i transakcji Banku z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje, a także transakcji z podmiotami powiązаныmi z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje;
  - 2) konflikt dotyczący transakcji Banku z pracownikami a także z podmiotami powiązаныmi (w tym personalnie) z pracownikami;
  - 3) konflikt dotyczący powiązań personalnych w strukturze organizacyjnej Banku;
  - 4) konflikt dotyczący zawierania transakcji z podmiotami powiązаныmi z Bankiem;
  - 5) konflikt dotyczący zawierania transakcji z różnymi klientami w sytuacji konfliktu interesów.

2. Konflikt interesów może dotyczyć relacji i transakcji:
  - 1) między Bankiem a:
    - a) klientami (w rezultacie modelu handlowego lub różnych usług oferowanych przez Bank i prowadzonej przez niego działalności),
    - b) udziałowcami,
    - c) członkami Rady Nadzorczej i Zarządu,
    - d) pracownikami lub ich osobami bliskimi lub osobami trzecimi, które mogą rodzić ryzyko wyłączenia obiektywizmu lub swobody w procesie podejmowania decyzji,
    - e) istotnymi dostawcami lub partnerami biznesowymi,
    - f) innymi powiązanymi stronami niż wymienione powyżej (np. podmiotami zależnymi);
  - 2) różnymi klientami Banku.
3. Bank z uwagi na ochronę swoich interesów oraz konieczność przestrzegania prawa zarządza konfliktem interesów:
  - 1) rzeczywistym,
  - 2) potencjalnym,
  - 3) postrzeganym.
1. Bank ustala następujące zasady w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów:
  - 1) osoby powiązane, w tym członkowie organów Banku, zobowiązani są do unikania działań, które mogą spowodować lub powodują możliwość wystąpienia konfliktu interesów;
  - 2) członkowie Zarządu Banku mogą zasiadać w organach innych podmiotów po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku;
  - 3) obowiązkiem osoby powiązanej, w tym członka organu Banku oraz pracownika, jest ujawnienie wszelkich spraw, które spowodowały lub mogą powodować konflikt interesu, dotyczy to również interesów ich najbliższych członków rodziny. Powinno się odpowiednio uwzględniać fakt, że konflikty interesów mogą wynikać nie tylko z obecnych, ale także z przeszłych relacji osobistych lub zawodowych;
  - 4) obowiązkiem członka organu Banku lub pracownika jest wyłączenie się odpowiednio od głosowania lub podejmowania decyzji w sprawach, gdzie występuje konflikt interesu lub występuje inna możliwość niekorzystnego wpływu na poziom obiektywizmu podejmowanej decyzji albo właściwej realizacji obowiązków wobec Banku;
  - 5) w Banku stosowane są odpowiednie procedury zawierania transakcji z podmiotami zależnymi lub członkami organów Banku;
  - 6) w Banku stosowany jest podział zadań oraz procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz ryzyku, wynikających z powiązań personalnych,
2. Bank ustala odpowiednie zasady zawierania przez Bank transakcji z:
  - 1) członkami organów, a także podmiotami powiązanymi z członkami organów i osobami na stanowiskach kierowniczych;

- 2) pracownikami, w tym pełniących kluczowe funkcje lub funkcje kierownicze, a także podmiotami powiązаныmi kapitałowo lub organizacyjnie z tymi pracownikami;
  - 3) członkami Banku.
3. Stosowany jest podział zadań, decyzyjności i procedury, zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz konfliktowi personalnemu, w szczególności w zakresie podejmowania decyzji i zawierania transakcji, mogących rodzić konflikt interesów.

X. Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym

Bank ustalił w Polityce wynagradzania maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym na poziomie 4.

XI. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR

1. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań

Proces szacowania wewnętrznego wymogu kapitałowego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz planów kapitałowych.

Celem procesu szacowania wewnętrznego wymogu kapitałowego jest ustalenie wielkości wewnętrznego wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces szacowania wewnętrznego wymogu kapitałowego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka.

Bank co najmniej raz w roku w ramach zarządczego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych określa ryzyka występujące w jego działalności oraz dokonuje klasyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego pod względem istotności.

Stosowane w Banku równolegle dwa kryteria istotności ryzyk:

1. Ilościowe – liczone jako udział wymogów kapitałowych z tytułu danego rodzaju ryzyka w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku.
2. Jakościowe – analizowane niezależnie od kryterium ilościowego w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla banku, nie wymagają tworzenia wymogów kapitałowych, a wymienionych w Metodocyce BION, Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Dyrektywie UE i Rozporządzeniu UE - Bank uznaje ww. ryzyka za trwale istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.

Ryzyko istotne – ryzyka wymienione w uchwałach KNF, Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Dyrektywie UE i Rozporządzeniu UE, które występują w działalności Banku; za ryzyka istotne, które występują w Banku uznaje się:

1. Kredytowe (w tym kontrahenta i koncentracji),
2. Rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe,
3. Stopy procentowej w księdze bankowej,
4. Operacyjne,
5. Płynności i finansowania,
6. Braku zgodności,
7. Kapitałowe (niewypłacalności),
8. Biznesowe, będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania,
9. Ryzyko dźwigni finansowej,
10. Ryzyko reputacji.

Wszystkie ryzyka uznane za istotne posiadają pisemne procedury wewnętrzne zgodne z obowiązującymi przepisami, tj. Ustawą Prawo Bankowe, Uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego, Rekomendacjami KNF, oraz regulacjami UE.

Alokacja uznanych kapitałów (funduszy własnych Banku) na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Pakietu CRD IV/CRR oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m.in. wewnętrznym procesem oceny adekwatności kapitałowej oraz Polityką kapitałową.

Procedurą regulującą ocenę adekwatności kapitału i sposób wyznaczania wymów kapitałowych jest Instrukcja szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Międzyrzeczu Podlaskim.

Minimalne wymogi kapitałowe w Banku obliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują:

- 1) Łączną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wyliczaną metodą standardową (AwR) pomnożoną przez 8 % zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR,
- 2) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego rozumianego jako ryzyko walutowe (Rr) równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe wyliczanej metodą de minimis,
- 3) Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym (o ile Bank nie pomniejsza funduszy własnych z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym) (Rza),
- 4) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – równy ekspozycji na ryzyko operacyjne obliczanej metodą bazowego wskaźnika (Ro).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się, jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Zgodnie z art. 112 Rozporządzenia UE Bank, stosując metodę standardową zalicza ekspozycje do jednej z kategorii wymienionych w Rozporządzeniu UE, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka.

Jeżeli instytucja przeprowadzająca obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji, postępuje ona zgodnie z poniższym schematem:

- Dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego,

- Oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej z części.

Dla potrzeb technik ograniczania ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń, co oznacza, że każde zabezpieczenie jest przypisane do konkretnej ekspozycji kredytowej, czyli bank nie stosuje kompleksowego ujmowania zabezpieczeń (portfelowego), w tym transakcji pochodnych.

Ekspozycjom, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych.

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego stanowi pomnożone przez 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0 jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych.

W przypadku przekroczenia limitów określonych w art. 395 Rozporządzenia UE Bank niezwłocznie powiadamia Komisję Nadzoru Finansowego o tym fakcie i przedstawia działania w celu dostosowania się do ww. limitu.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oblicza się w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie jako pomnożony przez 12,5 iloczyn wagi ryzyka 1250% z większą z liczb określonych jako:

1. Suma kwot, o jakie znaczne pakiety akcji w poszczególnych podmiotach sektora niefinansowego (wyliczane zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym) przekraczają 15% funduszy własnych Banku,
2. Kwota, o jaką suma znacznych pakietów akcji w podmiotach sektora niefinansowego przekracza 60% funduszy własnych Banku.
3. Z uwagi na brak/nieznaczącą skalę portfela handlowego – bank liczy ww. wymóg wyłącznie dla portfela bankowego.
4. Przez pakiet akcji, o którym mowa w niniejszym paragrafie, rozumie się:
  - 1) Posiadane przez Bank akcje i udziały w innym podmiocie niefinansowym,
  - 2) Wniesione dopłaty - w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością,
  - 3) Wniesione wkłady lub zadeklarowane sumy komandytowe - w zależności od tego, która z tych kwot jest większa - w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.
5. W rachunku przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji nie uwzględnia się zaangażowań kapitałowych w:
  - 1) Bankach krajowych i instytucjach kredytowych, a także w bankach zagranicznych podlegających nadzorowi właściwych władz nadzorczych,
  - 2) Instytucjach finansowych,
  - 3) Zakładach ubezpieczeń,
  - 4) Innych podmiotach niż wymienione w pkt 1-3, do wysokości kwoty pomniejszającej fundusze własne Banku z tytułu zaangażowań kapitałowych tych innych podmiotów w podmiotach, o których mowa w pkt 1-3,

- 5) Izbach rozliczeniowych, o których mowa w art. 67 ustawy Prawo Bankowe,
- 6) Międzybankowych przedsiębiorstwach telekomunikacyjnych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 7) Instytucjach, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy Prawo Bankowe, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 8) Podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności jest świadczenie usług w zakresie edukacji kadr bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 9) Przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 10) Podmiotach, w których Bank utrzymuje zaangażowanie kapitałowe w związku z jego udziałem w procesie naprawczym tych podmiotów,
- 11) Przejętych w związku z wykonywaniem umowy o subemisję usługową,
- 12) Przejętych w związku z świadczeniem usług pośrednictwa (na rachunek własny w imieniu klienta).

1. Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego.
2. Wskaźnik stanowi przemnożoną przez 15 % średnią za okres trzech lat obrotowych (bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok), z sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:
  - 1) Odsetki należne i podobne przychody,
  - 2) Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
  - 3) Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
  - 4) Należności z tytułu prowizji/opłat,
  - 5) Koszty z tytułu prowizji/opłat,
  - 6) Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
  - 7) Pozostałe przychody operacyjne.
3. Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którykolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.
4. Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów.
5. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika.
6. Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat, w których wystąpiły dodatnie wartości wyników opisanych w ust.2, z uwzględnieniem wyłączeń opisanych w Rozporządzeniu UE.
7. W wyniku nie uwzględnia się następujących pozycji z rachunku zysku i strat:
  - 1) Zrealizowanych zysków/strat ze sprzedaży pozycji z portfela niehandlowego;
  - 2) Przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie;
  - 3) Przychodów z tytułu ubezpieczenia.

Dodatkowe wymogi kapitałowe w Banku obejmują ryzyka istotne dla Banku wymienione w Dyrektywie UE, nieujęte w § 16 Instrukcji szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej:

1. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności,
2. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w tym:
  - 1) Ryzyka przeszacowania,
  - 2) Ryzyka bazowego,
3. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka przekroczenia limitów dużych ekspozycji.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawarty jest w Instrukcji szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Międzyrzeczu Podlaskim.

Poziom łącznego współczynnika kapitałowego na dzień 31-12-2022 r. wyniósł 15,98 %, był zatem na poziomie bezpiecznym i adekwatnym do ponoszonego przez Bank ryzyka.

Zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Bank w roku 2022 stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych.

W procesie szacowania dodatkowych wymogów kapitałowych wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Utworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych nie wpłynęło na wewnętrzny współczynnik kapitałowy, który ukształtował się na poziomie 15,97 % wg. stanu na 31-12-2022 r.

2. **Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.**

Na dzień 31-12-2022 roku wystąpił dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka koncentracji wobec podmiotów z tej samej branży w kwocie 15,6 tys. zł.

3. **Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.**

Kwoty 8 % ekspozycji ważonych ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego w podziale na kategorie podmiotów na dzień 31-12-2022 r.

	Kategorie ekspozycji określone w art. 112 Rozporządzenia	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	272 385,20
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	553 913,92
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	77 887,28
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	2 276,48
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0,00
8	Ekspozycje detaliczne	11 968 438,88
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0,00
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	854 275,52
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
12	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00
13	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
14	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
15	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,00
16	Ekspozycje kapitałowe	215 393,84
17	Inne pozycje	204 191,92
RAZEM – Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego		14 148 763,04

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c)

Bank w ramach ryzyka rynkowego zgodnie z art. 92 ust. 3 pkt b nie wylicza wymogu kapitałowego, ponieważ Bank nie prowadzi działalności handlowej. W działalności Banku zgodnie z art. 92 ust. 3 pkt c występuje tylko ryzyko walutowe. Ryzyko rozliczenia i ryzyko cen towarów w 2022 roku nie występowały. Wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe obliczany jest zgodnie z art. 351 Rozporządzenia. Zgodnie z polityką Banku działalność dewizowa prowadzona jest w taki sposób, aby wymóg kapitałowy nie był tworzony. Na dzień 31.12.2022 r. ustalony limit na pozycję całkowitą wynosił 2% funduszy własnych, natomiast pozycja całkowita kształtowała się na poziomie 0,01 % funduszy własnych, a więc wymóg kapitałowy wyniósł 0.

XII. Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Tabela 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych wg stanu na 31-12-2022 r. w tys. zł.

		a	b	c	d	e	F	G	h
		Wartość bilansowa brutto <i>(w przypadku ekspozycji w bilansie)</i> /kwota nominalna ekspozycji <i>(w przypadku ekspozycji pozabilansowych)</i>				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1	Kredyty i zaliczki	1 532	3 341		3 341	294	1 746	0	
2	Banki centralne	0	0		0	0	0	0	
3	Instytucje rządowe	0	0		0	0	0	0	
4	Instytucje kredytowe	0	0		0	0	0	0	
5	Inne instytucje finansowe	0	0		0	0	0	0	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	931	0		0	0	0	0	
7	Gospodarstwa domowe	601	3 341		3 341	294	1 746	0	
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0		0	0	0	0	
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0		0	0	0	0	
10	Łącznie	1 532	3 341		3 341	294	1 746	0	

Legenda:

	poła, których wypełnianie jest obowiązkowe
	poła, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Tabela 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania wg stanu na 31-12-2022 r. w tys. zł.

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki	306 139	305 823	316	7 600	12	103	399	2 590			10 704	
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
3	Instytucje rządowe	35 593	35 593	0	0	0	0	0	0			0	
4	Instytucje kredytowe	51 355	51 355	0	0	0	0	0	0			0	
5	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	33 176	33 176	0	0	0	0	0	419			419	
7	W tym MŚP	33 176	33 176	0	0	0	0	0	419			419	
8	Gospodarstwa domowe	186 015	185 699	316	7 600	12	103	399	2 170			10 284	
9	Dłużne papiery wartościowe	97 927	97 927	0	0	0	0	0	0			0	
10	Banki centralne	97 927	97 927	0	0	0	0	0	0			0	
11	Instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
12	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
15	Ekspozycje pozabilansowe											0	
16	Banki centralne											0	

17	Institucje rządowe													0
18	Institucje kredytowe													0
19	Inne instytucje finansowe													0
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe													0
21	Gospodarstwa domowe													0
22	Łącznie	404 066	403 750	316		7 600	12	103	399	2 590	0	0		10 704

Legenda:

	poła, których wypełnianie jest obowiązkowe
	poła, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	poła zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

W 2022 roku jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania jest prezentowana po raz pierwszy. Wyliczony na 31-12-2022 rok wskaźnik jakości NPL wyniósł 3,37 %.

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy wg stanu na 31-12-2022 r. w tyś. zł.

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisy a częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	306 139			10 704			214			6 221					0
2	Banki centralne	0			0			0			0					0
3	Instytucje rządowe	35 593			0			0			0					0
4	Instytucje kredytowe	51 355			0			0			0					0
5	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	33 176			419			75			419					0
7	W tym MŚP	33 176			419			75			419					0
8	Gospodarstwa domowe	186 015			10 285			139			5 802					0
9	Dłużne papiery wartościowe	97 927			0			0			0					0
10	Banki centralne	97 927			0			0			0					0
11	Instytucje rządowe	0			0			0			0					0
12	Instytucje kredytowe	0			0			0			0					0
13	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			0			0			0					0
15	Ekspozycje pozabilansowe	19 649			0			0			0					0
16	Banki centralne															
17	Instytucje rządowe															

18	Institucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	Łącznie	423 715			10 704			214			6 221			0	0	0

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne wg stanu na 31-12-2022 r. w tys. zł.

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0	0
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0	0
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	0	0
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0	0
7	<i>Pozostałe</i>	0	0
8	Łącznie	0	0

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe

Sporządził: Zespół ds. analiz i ryzyka

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim niniejszym oświadcza, że ustalone zasady dotyczące zarządzania ryzykiem w Banku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Międzyrzecu Podlaskim

Oświadczenie Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Międzyrzecu Podlaskim niniejszym oświadcza, że ustalone zasady dotyczące zarządzania ryzykiem w Banku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego
w Międzyrzecu Podlaskim